

IKKINCHI SINIF O`QUVCHILARIDA TARBIYA FANI ORQALI VATANPARVARLIK HISLARINI OSHIRISH TEXNOLOGIYASI

Qorayev Samariddin Barakayevich

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Fayzullayeva Muhayyo Zohir qizi

Chirchiq davlat pedagogika instituti talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6762336>

Annotatsiya. Ushbu maqolada tarbiya fanining joriy etilishi, 2-sinf o`quvchilarda tarbiya darsining ahamiyati, bu dars orqali o`quvchilarda vatanparvarlik hissini uyg`otish metodologiyasi, uni amalga oshirish tendensiyalari borasida so`z yuritiladi.

Kalit so`zlar: tarbiya, vatanparvarlik, vatanga muhabbat, interfaol metod, texnologiya, fan.

ТЕХНОЛОГИЯ ПОВЫШЕНИЯ ЧУВСТВА ПАТРИОТИЗМА У УЧАЩИХСЯ ВТОРЫХ КЛАССОВ ПОСРЕДСТВОМ ПРЕДМЕТА ВОСПИТАНИЯ

Аннотация. В данной статье рассматривается внедрение предмета воспитания, значение воспитательных занятий для учащихся 2-х классов, методика воспитания чувства патриотизма у учащихся посредством данного урока, тенденции его проведения.

Ключевые слова: воспитание, патриотизм, патриотизм, интерактивный метод, технология, наука.

THE TECHNOLOGY OF INCREASING THE FEELING OF PATRIOTISM IN SECOND GRADE PUPILS THROUGH THE SUBJECT OF EDUCATION

Abstract. This article discusses the introduction of the subject of education, the importance of educational activities for students in the 2nd grade, the methodology for instilling a sense of patriotism in students through this lesson, the trends in its implementation.

Keywords: education, patriotism, patriotism, interactive method, technology, science.

KIRISH

Bugungi kunda maktabda, shu jumladan ikkinchi sinf o`quvchilariga tarbiya fani o`ta muhim ahamiyat kasb etmoqda. O`zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 6-iyuldagi "Umumiy o`rta ta`lim muassasalarida "tarbiya" fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish chora-tadbirlari to`g`risida"gi 422-sonli qarori asosida maktablarda bu fan o`tib kelinmoqda. "Tarbiya" darsligi "Odobnoma", "Vatan tuyg`usi", "Milliy istiqlol g`oyasi va ma`naviyat asoslari" hamda "Dunyo dinlari tarixi" fanlarini birlashtirdi. 2-sinflarda vatanparvarlik hissini uyg`otishda tarbiya fani beqiyos ahamiyatga ega.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Vatanparvarlik tuyg`usi kishining o`z vatani va uning tabiatiga, xalqiga, xalqining o`tmishdagi va hozirgi qahramonligiga, tili va san`atiga bo`lgan otashin muhabbatini ifodalaydi. Qadim zamonlardan buyon xalqning o`z Vataniga muhabbati qo`shiqalarda, ertaklarda va sharq mutafakkirlarimizning nodir asarlarida tarannum etib kelinadi. Vatanga muhabbat tuyg`usi insonlarni har doim mehnat qahramonligiga, xalqning baxt-saodati uchun kurashga undaydi. Vatan haqidagi boshlang`ich bilimlar bolalarda ularning hayotiy tajribalari zaminida, tevarakatrofdagi hayot to`g`risidagi muayyan tasavvurlari asosida hosil bo`ladi. Vatan - har bir kishida o`z uyiga, tug`ilib o`sgan yurtiga, eng yaqin kishilari ota-ona, aka-uka, opa-singillariga bo`lgan munosabatida aks etadi. 2-sinf o`quvchilarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning individual

shakllari asosan oilada amalga oshiriladi. U yoki bu masalada hal qiluvchi rolni oila o'ynaydi. Shuning uchun o'qituvchi o'quvchilarning oilalari bilan yaqin hamkorlikni yo'lga qo'yishi, ota-onalarni bolalarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayoniga jalb qilishi kerak. Ta'lim muassasasida vatanparvarlik ishining muvaffaqiyati o'qituvchilarning axloqiy psixologik xarakteriga, ularning psixologik, pedagogik va kasbiy tayyorgarligiga, o'z vazifalariga munosabatiga, shuningdek, o'quvchilarning ota-onalari bilan samarali hamkorlik qilish qobiliyatiga bog'liq.

Vatan shunday tushunchaki, u kishi qalbida hech qachon o'zgarmaydi. Vatanga muhabbat tuyg'usi ona suti bilan qonga kiradi. Bu aziz tuyg'uni ona allasi parvarish etadi, voyaga yetkazadi. Inson o'z Vatanida kamol topadi. Qadrlanadi. Hayot maktabini o'taydi. Farovonlik va baxt – saodatga erishadi. Vatan s'ozini biz hamisha ona so'zi bilan yonma- yon ifodalaymiz. Ona – Vatan timsolida biz jamiyatimiz tabiatini, mehribonlik va muvofiqlik poydevoriga qurilgan tuzumimiz xislatini ko'ramiz. O'zbekistonning mustaqilligi tufayli vatan tarixi moddiy va ma'naviy merosga aylandi. Okean ortidagi mamlakatni birinchi bo'lib kashf etgan Abu Rayhon Beruniy, ne-ne sarkardalar tig' kuchi bilan ololmagan joylarni qalam kuchi bilan zabt etgan Alisher Navoiy, tibbiyot ilmining asoschisi Abu Ali Ibn Sino, buyuk matematik al-Xorazmiy, kuragi yerga tegmagan sarkarda, yirik davlat arbobi, Amir Temur, Zahiriddin Muhammad Bobur kabi jahon ahliga mashhur bo'lgan ma'rifatli o'zbek millatining qalbi, aqli, xulqi, bilimi, tili, sarkardorligi bilan hurmat topgan yurtdoshlarimizni butun dunyo biladi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev "Bukilmas iroda va jasorat namunasini amalda namoyon etib, o'z hayotini aziz Vatanimizning har tomonlama ravnaq topishi, bugungi tinch va osoyishta kunlar uchun jonini fido qilgan ajdodlarning muqaddas xotirasini yod etib, ezgu ishlarini davom ettirish, safimizda yurgan keksalarni e'zozlash — odamiylikning eng oliy mezoni va bizga tinchlik, omonlik kerak, deb yashaydigan bag'ri keng va oliyjanob xalqimizga xos azaliy qadriyatdir", - deb xalqimizning necha asrlardan buyon yagona orzu – ona –Vatan sog'inchi bilan yashaganini ta'kidlaydilar.

TADQIQOT NATIJALARI

Tarbiya darslarini o'tishda interfaol usullar o'quvchilarning o'zaro muloqotlari asosida amalga oshirish maqsadga muvofiq. Interfaol metod - ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi faollikni oshirish orqali ularning o'zaro harakati, ta'siri ostida bilimlarni o'zlashtirishni kafolatlash, shaxsiy sifatlarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Uning asosiy mezonlari - norasmiy bahs-munozaralar o'tkazish, o'quv materialini erkin bayon etish, mustaqil o'qish, o'rganish, seminarlar o'tkazish, o'quvchilarni tashabbus ko'rsatishlariga imkoniyatlar yaratilishi, kichik guruh, katta guruh, sinf jamoasi bo'lib ishlash uchun topshiriq, vazifalar berish, yozma ishlar bajarish kabilardan iborat.

2-sinf "Tarbiya" darsligi kitobida 1-mavzu "Olamni mahliyo aylagan diyor" va 22-mavzu "Birlashgan o'zar" kabi mavzularda vatanparvarlik hissini 2-sinf o'quvchisiga singdirish uchun bir qator texnologiya-metodlarni taklif etish mumkin. Bunda, albatta 2-sinf o'quvchisining dunyoqarashi, bilimi, idroki inobatga olinadi.

MUHOKAMA

"Dumaloq stol" metodidan foydalanish tavsiya etiladi. Bunda do'skaga "Vatan" yoki "Vatanni sevishni qanday ifodalaysiz?" so'zi yozilib, o'quvchilarga 1 varoq qog'oz beriladi va o'quvchilardan vatanga bog'liq fikrlar yozilishi so'raladi. Topshiriq yozib qo'yilgan qog'oz varaq davra bo'ylab aylantiriladi. Har bir o'quvchi o'zining javob variantini yozib qo'ygach,

varoqni boshqa o'quvchiga uzatadi. Dumaloq stol bir aylanganidan so'ng o'qituvchi tomonidan varoqdagi yozilgan fikrlarni muhokama qilish boshlanadi. Noto'g'ri javoblar o'chiriladi, to'g'ri javoblarning soniga qarab o'quvchilarning bilimlariga baho beriladi. Bu metodni 2-sinflarda yozma shaklda qo'llash mumkin.

“Klaster” – bu ma'lum bir mavzu bo'yicha o'ylashga yordam beruvchi strategiya bo'lib fikrlashning keng qamrovli shaklidir. 2-sinf “Tarbiya” darsligi kitobi 22-mavzu “Birlashgan o'zar” mavzusi doskaning o'rtasiga “Birlashgan o'zar” deb yozib qo'yiladi. O'quvchilarni faolligini ta'minlash maqsadida guruhlarga bo'lgan holda doskaga yozilgan so'z bilan bog'liq hayoliga kelgan barcha so'z va gaplarni aytadilar. Fikr aytgan o'quvchining o'zi doskaga yozib qo'yadi. Go'yalarni aytish va yozish belgilangan vaqt davomida amalga oshiriladi. Yozish tugagach, yozilgan so'zlar orasida bog'liqlik tahlil qilinadi.

“Ruchka stol o'rtasida” metodi. Butun guruhga topshiriq beriladi. Masalan, vatanni sevishni qanday ifodalaysiz? (2-sinf misolida). Har bir o'quvchi bitta javob variantini bir varaq qog'ozga yozib, uni qo'shnisiga beradi, o'z ruchkasini esa stolning o'rtasiga surib qo'yadi.

XULOSA

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, vatanparvarlik hislarini oshirishda tarbiya fanining o'qitilishi va uning asosiy mavzularini yoritishda tegishli manbalardan oqilona foydalangan holda samaraga erishish mumkin bo'ladi. Vatanparvarlik hislarini nafaqat ta'lim jarayonida ta'limdan keyingi bosqichlarda ham tadbiiq etib jamoatchilik orasida ma'naviy-ma'rifiy ishlarni olib borish hozirgi zamonning dolzarb savollariga javob berish orqali ta'limning innovatsion texnologiyalardan keng foydalanishni va vatanparvarlik targ'ibotiga tadjriiy, uzluksiz ravishda e'tibor berish mamlakatimizni mustaqil taraqqiyot yo'lidan izchil rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Biz bugundan boshlab yosh o'quvchilarimiz ongiga vatanparvarlik tushunchasini singdira olsak, kelajakda buyuk yutuqlarga erishishimiz muqarrar.

Adabiyotlar

1. Tursunova.O "Oilada bola tarbiyasi" Toshkent 2018-y
2. Mavlonova R, Vohidova N, Raxmonqulova I, “Pedagogika nazariyasi va tarixi(darslik)- T: “Fan va texnologiya nashriyoti 2010-yil 410-b
3. Raxmonov, A. R. (2021). MAKTAB O'QUVCHILARIDA MILLIY VATANPARVARLIK TUYG'USINI SHAKLLANTIRISHNING ASOSIY VOSITALARI. ACADEMIC RESEARCH IN EDUCATIONAL SCIENCES, 2(4), 1549- 1556b
4. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnolofiyalar va pedagogik mahorat. T. 2016 y.
5. Abduganiev O. Developing Student Civil Competency //Eastern European Scientific Journal. – 2019. – №. 1.
6. Shermuxamedova S va b. 2-sinf tarbiya fani darsligi. T. «O'zbekiston» 2020 y.
7. www.lex.uz